

अनुसूची २

(दफा ४ तथा अनुसूची-१ को भाग-२ सँग सम्बन्धित)

बबई राजपत्र

बबई गाउँपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड: १० बबई, दाङ

संख्या: ३

मिति: २०८३/०३/३२

भाग-२

बबई गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, हापुरे, दाङ

बबई गाउँपालिकाको गाउँ कार्यपालिकाले बनाएको तल उल्लेखित कार्यविधि स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (३) बमोजिम सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

बबई गाउँपालिकाको सहकारी संस्था अनुगमन, निरीक्षण तथा नियमन सम्बन्धी मापदण्ड, २०८३

बबई गाउँपालिकाको सहकारी संस्था अनुगमन, निरीक्षण तथा नियमन सम्बन्धी मापदण्ड, २०८३

प्रस्तावना:- प्रचलित सहकारी सम्बन्धी कानून र सहकारीको अन्तर्राष्ट्रिय मूल्य, मान्यता र सिद्धान्तहरूको अनुसरण गर्दै सहकारी संस्थाले गर्ने कारोबारको अनुगमन, निरीक्षण तथा नियमन लगायतका कार्यहरूलाई प्रभावकारी र व्यवस्थित गर्न बबई गाउँपालिकाको सहकारी ऐन, २०७४ को दफा १०१ को उपदफा (१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी बबई गाउँकार्यपालिकाले यो मापदण्ड स्वीकृत गरी लागू गरेको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:-** (१) यस मापदण्डको नामः "बबई गाउँपालिकाको सहकारी संस्था अनुगमन, निरीक्षण तथा नियमन सम्बन्धी मापदण्ड, २०८३" रहेको छ ।

(२) यो मापदण्ड कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएपछि लागू हुनेछ ।

२. **परिभाषा:-** बिषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस मापदण्डमा;

क) "ऐन" भन्नाले बबई गाउँपालिकाको सहकारी ऐन, २०७४ (संसोधन सहित) लाई सम्झनुपर्दछ ।

ख) "मन्त्रालय" भन्नाले भूमि व्यवस्था, सहकारी, सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय र लुम्बिनी प्रदेशको सहकारी हेर्ने मन्त्रालयलाई सम्झनु पर्दछ ।

ग) "मापदण्ड" भन्नाले बबई गाउँपालिकाको सहकारी संस्था अनुगमन, निरीक्षण तथा नियमन सम्बन्धी मापदण्ड, २०८३ लाई जनाउँछ ।

घ) "रजिष्ट्रार" भन्नाले सङ्घीय सहकारी विभागको रजिष्ट्रारलाई सम्झनु पर्दछ र सो शब्दले लुम्बिनी प्रदेशको सहकारी दर्ता अधिकारीको कार्यालयको प्रमुखलाई समेत जनाउनेछ ।

ङ) "दर्ता गर्ने अधिकारी" भन्नाले बबई गाउँपालिकाको सहकारी ऐन २०७४ को दफा ६९ उपदफा (१) बमोजिमको अधिकारीलाई सम्झनु पर्दछ ।

च) "विनियम" भन्नाले सम्बन्धित सहकारी संस्थाको विनियमलाई जनाउनेछ ।

छ) "कार्यालय" भन्नाले बबई गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयलाई सम्झनु पर्दछ ।

ज) "संस्था" भन्नाले बबई गाउँपालिकाभित्रका सहकारी संस्थालाई जनाउनेछ ।

झ) "सदस्य" भन्नाले सहकारी संस्थाको विनियम बमोजिम शेयर खरिद गरी सदस्यता प्राप्त गरेको प्राकृतिक र कानूनी व्यक्तिलाई जनाउनेछ ।

ञ) "समिति" भन्नाले सहकारी संस्थाको सञ्चालक समितिलाई जनाउनेछ ।

ट) "साधारण सभा" भन्नाले सहकारी संस्थाको नियमित वार्षिक साधारण सभा र विशेष सभा समेतलाई जनाउनेछ ।

परिच्छेद-२

सहकारी संस्थाको अनुगमन तथा नियमन

३. सहकारी संस्थाको अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्था:- ऐन तथा नियमावलीमा भएका व्यवस्थाका अतिरिक्त सहकारी संस्थाहरूको अनुगमन तथा निरीक्षण सम्बन्धी व्यवस्था देहाय बमोजिम हुनेछ ।

क) नियमित अनुगमन: १) सहकारी संस्थाहरूको नियमित अनुगमन अनुसूची-१ बमोजिमको अनुगमन निरीक्षण फाराम भरी सोको आधारमा अनुगमन प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्नेछ ।

२) नियमित अनुगमन सम्पन्न गरेपछि सो को ७ दिनभित्र कार्यालयले सम्बन्धित संस्थाको काम कारवाहीमा देखिएका कैफियतहरू र सो को सुधार गर्नुपर्ने विषयमा निर्देशन सहित लिखित पत्राचार गर्नेछ ।

३) उपदफा (२) बमोजिम सम्बन्धित संस्थाले लिखित रूपमा प्राप्त निर्देशनहरू कार्यान्वयन गरी सोको प्रगति प्रतिवेदन कार्यालयमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

४) स्थलगत अनुगमनका अतिरिक्त कार्यालयले संस्थाबाट पेश भएका प्रतिवेदनहरू तथा सूचना प्रतिवेदन प्रणालीका आधारमा समेत संस्थाहरूको काम कारवाहीको नियमित अनुगमन गरी निर्देशन दिन सक्नेछ ।

५) नियमित अनुगमनबाट दिइएका निर्देशनहरूको कार्यान्वयनको अवस्थाका सम्बन्धमा कार्यालयले पुनः अनुगमन गर्न सक्नेछ ।

ख) सघन अनुगमन: १) संस्थाको सघन अनुगमन गर्नका लागि कार्यालयका कर्मचारीहरू र आवश्यकता अनुसार विशेषज्ञ सहितको सघन अनुगमन टोली कार्यालयले गठन गर्नेछ ।

२) सघन अनुगमन गर्दा अनुगमन टोलीले अनुसूची-२ बमोजिमको बचत तथा ऋणको मुख्य कारोबार गर्ने सहकारी संस्थाहरूको परिमाणात्मक र गुणात्मक पक्ष (PEARLS/MOLMAC) देखिने सूचकहरू भएको अनुगमन निरीक्षण फाराम भरी सो को आधारमा अनुगमन प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्नेछ । बचत तथा ऋण बाहेक मुख्य कारोबार गर्ने सहकारी संस्थाहरूको हकमा अनुसूची ३ बमोजिमको अनुगमन तथा निरीक्षण फाराम भरी सो को आधारमा अनुगमन प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्नेछ ।

३) सघन अनुगमन गर्दा आवश्यकता अनुसार नेपाल राष्ट्र बैंक तथा अन्य निकायको समेत सहयोग लिन सकिनेछ ।

४) संस्थाको सघन अनुगमन सम्पन्न भए पछि १५ दिनभित्र अनुगमन टोलीले कार्यालयमा सघन अनुगमन प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ ।

५) सघन अनुगमन टोलीबाट प्रतिवेदन प्राप्त भएपछि कार्यालयबाट सम्बन्धित संस्थाका संचालक समिति र लेखा सुपरीवेक्षण समितिका पदाधिकारीहरूलाई प्रतिवेदनमा देखिएका कैफियतहरू र दिइएका निर्देशनहरूको सम्बन्धमा संस्थाको प्रारम्भिक प्रतिक्रिया सहित बोलाई कार्यालयमा छलफल गरिनेछ । यस्तो छलफल कार्यालयमा वा आवश्यकता अनुसार स्थलगत रूपमा समेत आयोजना गर्न सकिनेछ ।

६) उपदफा (४) बमोजिमको छलफल पछि दिइएका निर्देशनहरू कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित संस्थाका पदाधिकारीहरूले लिखित प्रतिवद्धता गर्नु पर्नेछ ।

७) उपदफा (६) बमोजिम निर्देशन कार्यान्वयनका लागि प्रतिवद्धता गरेपछि सस्थाले १५ दिनभित्र अनुगमनबाट प्राप्त निर्देशनहरू कार्यान्वयन गर्नका लागि अनुसूचि-४ बमोजिमको ढाँचामा १ वर्षको कार्ययोजना तयार गरी सञ्चालक समितिबाट पारित गराई कार्यालयमा पेश गर्नुपर्नेछ र सो को प्रगति विवरण मासिक रूपमा कार्यालयमा पेश गर्नुपर्नेछ ।

८) सघन अनुगमनबाट दिइएका सुझावहरूको कार्यान्वयन अवस्थाको कार्यालयले नियमित रूपमा अनुगमन गर्नेछ ।

४. निरीक्षण तथा अनुगमन टोलीको गठन:- (१) संस्थाहरूको स्थलगत जाँच गर्न गाउँपालिकाले निरीक्षण वा अनुगमन टोली गठन गर्नेछ ।

२) उपदफा (१) बमोजिम निरीक्षण वा अनुगमन टोली गठन गर्दा कानूनमा अन्यथा व्यवस्था गरिएको बाहेक कम्तीमा अधिकृतस्तरको कर्मचारीको नेतृत्वमा नियमित अनुगमनको हकमा ३ जना, सघन अनुगमनको हकमा ५ जनासम्म राख्नु पर्नेछ । तर यसमा लेखिएका कुनै कुराले अधिकृत स्तरको कर्मचारी नभएको वा अपुग भएको अवस्थामा अन्य स्तरको कर्मचारीको नेतृत्वमा नियमित अनुगमन वा सघन अनुगमन गर्न बाधा पर्नेछैन ।

५. नियमित अनुगमन तथा सघन अनुगमनको कार्य अवधि तोक्नुपर्नेछः दफा (४) बमोजिम नियमित अनुगमन तथा सघन अनुगमन टोली गठन गर्दा कानूनमा अन्य व्यवस्था भएकोमा बाहेक एउटा संस्थाको लागि नियमित अनुगमन भए १ दिन र सघन अनुगमन भए २ देखि ३ दिन सम्म तोक्नुपर्नेछ ।

६. नियमित अनुगमन तथा सघन अनुगमन टोलीको गठन सम्बन्धी विशेष व्यवस्था: (१) दफा ४ र ५ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको तापनि सहकारी नियमावली, २०७५ को नियम ७२ अनुसार दर्ता गर्ने अधिकारीले संस्थाको निरीक्षण तथा अभिलेख जाँच गरी प्रतिवेदन दिन आवश्यकता अनुसार जुनसुकै बखत अनुगमन टोली गठन गरी खटाउन सक्नेछ ।

२) उपदफा (१) बमोजिमको अनुगमन टोली गठन विधि, कार्यावधि र कार्यसम्पादनसँग सम्बन्धित अन्य कुरा दर्ता अधिकारीले तोके बमोजिम हुनेछ ।

७. नियमित अनुगमनका विषयवस्तु: सहकारी संस्थाको कार्यसञ्चालन अवस्थाको स्थलगत जाँच गर्दा अनुगमन टोलीले अन्य कुरा अतिरिक्त देहायका विषयवस्तुमा ध्यान दिनु पर्नेछः

क) दर्ता अनुमति पालना,

ख) सञ्चालन पद्धती स्थापना

ग) खाताबहीको अद्यावधीकरण

घ) सदस्य सेवाको स्तर

ङ) नगदी कारोबारमा नियन्त्रण

च) निर्देशन कार्यान्वयन प्रगति

८. सघन अनुगमनका विषयवस्तु: सहकारी संस्थाको कार्य सञ्चालनको अवस्था सघन रूपमा स्थलगत जाँच गर्दा अनुगमन टोलीले अन्य कुराका अतिरिक्त देहायका विषयवस्तुमा ध्यान दिनुपर्नेछः

क) आन्तरिक नियन्त्रणको परिपाटी

- ख) आर्थिक कारोबारमा नियमितता
- ग) लेखापालकीय निर्धारकको अवलम्बन
- घ) वित्तीय मापदण्डको पालना
- ङ) सदस्य केन्द्रीयताको स्तर
- च) विधिसम्मत सुधारमा पहल

९. **पूर्वसूचना दिन नहुने:** नियमित अनुगमन वा सधन अनुगमन टोलीले स्थलगत जाँच गर्नु पूर्व साधारणतः सहकारी संस्थालाई कुनै प्रकारले पूर्व सूचना दिनु हुदैन।

परिच्छेद-३

विविध

१०. **निरीक्षण वा अनुगमन टोलीको आचारसंहिता:** निरीक्षण वा अनुगमन टोलीका संयोजक र सदस्यहरूले देहायको आचारसंहिता पालना गर्नुपर्नेछ-

- क) सहकारी संस्थाका कर्मचारी, संचालक लगायतका सरोकारवालाहरूसँग जानकारी हासिल गर्ने क्रममा शिष्टतापूर्वक व्यवहार गर्ने,
- ख) अनुगमनका क्रममा कुनै किसिमको पूर्वाग्रह राख्न नहुने, शेयर सदस्य र सहकारी संस्थाका सञ्चालक बीचमा हरहिसाबको विवाद भए न्यायोचित दृष्टिकोण लिने,
- ग) सक्कल श्रेष्ठतामा केरमेट नगर्ने,
- घ) निरीक्षण वा अनुगमनका कारण सहकारी संस्थाको सेवा संचालनको निरन्तरतामा बाधा नपरोस भन्ने विचार पुर्याउने,
- ङ) स्थलगत अनुगमनका क्रममा आफ्नो जानकारीमा आएको सहकारी संस्थाका सदस्यहरूको व्यक्तिगत सूचनाका साथै संस्थाको वित्तीय अवस्था लगायतका कुनै पनि संवेदनशील सूचनाको गोपनीयता कायम राख्ने,
- च) निरीक्षण वा अनुगमन कार्यमा आफू खटिएको सहकारी संस्थामा आफ्ना नजिकका नातेदार संचालक वा सदस्य रहेको भए खटिदाकै बखत सुपरिवेक्षकलाई जानकारी गराउने,
- छ) सहकारी संस्थाका संचालक, कर्मचारी तथा सहकारी संस्थाको काम कारोबारमा संलग्न व्यक्तिबाट कुनै प्रकारको लाभ लिन नहुने,
- ज) सहकारी संस्थाको मसलन्द प्रयोग नगर्ने,
- झ) संयोजकको नेतृत्वमा टोलीगत भावना (टिम स्पिरिट) लिएर एक अर्काको काम उत्साहपूर्वक सहयोग गरी सामूहिक जिम्मेवारी पूरा गर्न अग्रसर हुने
- ञ) कसैको धाक, धम्की वा मोलाहिजामा नपरी नियमनकारी निकायको योग्य, विवेकशील एवं सशक्त प्रतिनिधिका रूपमा कानूनको पालना गराउनमा दृढ रहने ।

११. निरीक्षण वा अनुगमन टोलीको सुविधा: निरीक्षण वा अनुगमन टोलीका संयोजक वा सदस्यहरूले अनुगमन तथा निरीक्षण गरी प्रतिवेदन बुझाएपछि तपशिल अनुसारको पारिश्रमिक प्राप्त गर्ने छन् ।

क) नियमित अनुगमन गरेवापत प्रति व्यक्ति प्रति सहकारी रु. १,५००।- (एक हजार पाँच सय मात्र)

ख) सघन अनुगमन गरेवापत प्रति व्यक्ति प्रति सहकारी रु. ३,०००।- (तीन हजार मात्र)

१२. साईन बोर्ड राख्ने सम्बन्धी व्यवस्था: (१) प्रत्येक संस्थाले दर्ता प्रमाणपत्रमा उल्लेख भए बमोजिम संस्थाको नाम, दर्ता मिति, भौगोलिक कार्यक्षेत्र र नियमन गर्ने निकायको नाम समेत खुलाई नेपाली भाषा देवनागरी लिपिमा साईन बोर्ड लेखी सबैले देख्ने ठाउँमा राख्नु पर्नेछ ।

(२) सहकारी साईन बोर्डमा एकरूपता ल्याउनको लागि साईन बोर्डको रङ्ग हरियोमा सेतो रङ्गको अक्षरले लेखिएको हुनु पर्नेछ ।

१३. मासिक विवरण अध्यावधिक रूपमा राख्ने र कार्यालयमा पठाउने: (१) कम्प्युटरमा अभिलेख राख्ने गरेका संस्थाहरूले आर्थिक तथा प्रशासनिक अभिलेखहरू मासिक रूपमा मुद्रण गरी प्रमाणित गरी राख्नु पर्नेछ । मासिक कारोबारको विवरण सदस्यहरूको जानकारीको लागि संस्थाको कार्यालयले प्रकाशित गर्नु पर्नेछ ।

(२) बचत तथा ऋणको कारोबार गर्ने सहकारी संस्थाहरूले अनुसूची ५ बमोजिमको ढाँचामा प्रत्येक महिना भुक्तान भएको मितिले ७ दिन भित्र कार्यालयमा विवरण पेश गर्नुपर्नेछ । विवरण दाखिला नगर्ने संस्थालाई ऐन बमोजिम कारवाही हुनेछ ।

१४. कार्यविधिको व्याख्या: यो कार्यविधि कार्यन्वयनको सिलसिलामा कुनै द्विविधा वा विवाद भएमा कार्यपालिकाको बैठकबाट निर्णय भए बमोजिम हुनेछ ।

१५. संशोधन: आवश्यकता अनुसार यस मापदण्डका कुनै दफाहरू संशोधन गर्नु परेमा बबई गाउँ कार्यपालिकाले संशोधन गर्न सक्नेछ ।

१६. खारेजी र बचाउ: (१) सहकारी संस्था अनुगमन तथा नियमन सम्बन्धी व्यवस्था अन्य प्रचलित कानूनमा व्यवस्था भएकोमा बाहेक यसै मापदण्ड बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।

(२) यस मापदण्डमा भएको कुनै व्यवस्था प्रचलित सङ्घीय र प्रदेश कानूनसँग बाझिने भएमा बाझिएको हदसम्म अमान्य हुनेछ ।

अनुसूची १

दफा ३ को (क)

सहकारी संस्थाहरूको नियमित अनुगमन फाराम

क) संस्थाको परिचय:-

१) सहकारी संस्थाको नाम:-

२) दर्ता नं.:- दर्ता मिति : दर्ता भएको कार्यालय:-

३) ठेगाना:-

४) शेयर पूंजी:- (प्रति शेयर रु:-)

५) कार्य क्षेत्र:-

६) संचालक समितिको सदस्य संख्या:- महिला पुरुष अन्य जम्मा

बैठक संख्या :- बैठक भत्ता :- रु.

७) कर्मचारी संख्या:- महिला पुरुष अन्य... जम्मा (बजार प्रतिनिधि:)

नियुक्ति दिए/नदिएको:-

८) प्रयोग गरेको सफ्टवेयर:-

९) शेयर सदस्य संख्या:-

जम्मा	पुरुष	महिला	अन्य	संस्थागत
-------------	-------------	-------------	------------	----------------

१०) वचतकर्ताहरूको संख्या:-

जम्मा	पुरुष	महिला	अन्य	संस्थागत
-------------	-------------	-------------	------------	----------------

११) ऋणीहरूको संख्या:-

जम्मा	पुरुष	महिला	अन्य	संस्थागत
-------------	-------------	-------------	------------	----------------

१२) सहकारी व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा आवद्ध भए/नभएको:-

१३) सदस्य सेवा केन्द्र वा अन्य कुनै सम्पर्क कार्यालय भए/नभएको भए संख्या उल्लेख गर्ने:-

१४) सम्पर्क व्यक्तिको नाम: पद: मोबाईल नं.

ख) संस्थाको गतिविधिको सामान्य जानकारी:

अनुगमन अवधिसम्म संक्षिप्त वित्तीय विवरण:-

- क) शेयर पूजी रु
- ख) कुल बचत रु.
- ग) कुल ऋण लगानी रु.
- घ) चालु आ.व. को हालसम्ममा सदस्य उत्पादन खरिद रु.
- ङ) चालु आ.व. को हालसम्ममा सदस्यलाई सामग्री बिक्री रु.
- च) चालु आ.व. को हालसम्ममा सदस्यको उत्पादन बिक्री रु.
- छ) चालु आ.व. को हालसम्ममा कुल आम्दानी रु.
- ज) चालु आ.व. को हालसम्ममा कुल खर्च रु.

ग) निम्न विषयहरूको अनुगमन गर्ने:

- १) संस्थाले ऐनको दफा ३९, बमोजिम मुख्य र सहायक कारोवारको मापदण्ड मिलान गरे/नगरेको
- २) बचत तथा ऋणको कारोवारको हकमा संस्थाले PEARLS मापदण्डको पालना गरे/नगरेको
- ३) भाखा नाघेको ऋणको अवस्था र सो बमोजिम जोखिम व्यहोर्ने कोषको व्यवस्था गरे /नगरेको
- ४) नियमित रूपमा लेखापरीक्षण र साधारण सभा भएको वा नभएको
- ५) नियमित रूपमा वार्षिक प्रतिवेदन कार्यालयमा बुझाएको वा नबुझाएको
- ६) संचालक समिति र लेखा सुपरिवेक्षण समितिको बैठक नियमित रूपमा भएको वा नभएको
- ७) लेखा सुपरिवेक्षण समितिले नियमित रूपमा संस्थाको आर्थिक कारोवारको सुपरिवेक्षण गरी संचालक समितिलाई सुझाव दिने कार्य गरे /नगरेको
- ८) संस्थाले स्वीकृत कार्यक्षेत्र भन्दा बाहिर कारोबार गरे /नगरेको
- ९) संस्थाले स्वीकृति विना सेवाकेन्द्रहरू संचालन गरे. नगरेको
- १०) संचालक समिति र लेखा सुपरिवेक्षण समितिको अवधि समाप्त हुनुअघि निर्वाचन गरी नया समितिलाई जिम्मेवारी सुम्पे /नसुम्पेको

घ) अनुगमनकर्ताले अनुगमन गर्न आवश्यक देखेको अन्य विषयहरू भए अनुगमन गरी उल्लेख गर्ने :

- १)
- २)
- ३)
- ४)
- ५)

ङ) नियमित अनुगमनको आधारमा संस्थामा देखिएका कैफियतहरू उल्लेख गर्ने :

१)

२)

३)

४)

५)

आधिकारीक व्यक्तिको नाम:

हस्ताक्षर:

निरीक्षण टोलीको नाम

पद

हस्ताक्षर

-
-
-

अनुसूची २

दफा ३ को (ख)

सहकारी संस्थाहरुको सघन अनुगमन फाराम

(बचत तथा ऋणको मुख्य कारोबार भएका सहकारी संस्थाहरुको लागि)

क) संस्थाको परिचय:-

१) सहकारी संस्थाको नाम:-

२) दर्ता नं.:- दर्ता मिति : दर्ता भएको कार्यालय:-

३) ठेगाना:-

४) शेयर पूंजी:- (प्रति शेयर रु:-)

५) कार्य क्षेत्र:-

६) संचालक समितिको सदस्य संख्या:- महिला पुरुष अन्य जम्मा

बैठक भत्ता :- रु.

७) कर्मचारी संख्या:- महिला पुरुष अन्य ... जम्मा (बजार प्रतिनिधि:)

नियुक्ति दिए/नदिएको:-

८) प्रयोग गरेको सफ्टवेयर:-

९) शेयर सदस्य संख्या:-

जम्मा	पुरुष	महिला	अन्य	संस्थागत
-------------	-------------	-------------	------------	----------------

१०) वचतकर्ताहरुको संख्या:-

जम्मा	पुरुष	महिला	अन्य	संस्थागत
-------------	-------------	-------------	------------	----------------

११) ऋणीहरुको संख्या:-

जम्मा	पुरुष	महिला	अन्य	संस्थागत
-------------	-------------	-------------	------------	----------------

१२) सहकारी व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा आवद्ध भए/नभएको:-

१३) सदस्य सेवा केन्द्र वा अन्य कुनै सम्पर्क कार्यालय भए/नभएको भए संख्या उल्लेख गर्ने:-

१४) सम्पर्क व्यक्तिको नाम: पद: मोबाईल नं.

ख) संस्थाको वित्तीय अवस्थाको अनुगमन (PEARLS)

पछिल्लो मितिको सन्तुलन परीक्षण, नाफा नोक्सान हिसाब र वासलात र गत वर्षको सन्तुलन परीक्षण, नाफा नोक्सान हिसाब र वासलात लिई निम्न अनुसारका मुख्य सूचकहरूको पल्स विश्लेषण (PEARLS Analysis) गर्ने ।

सि.नं.	क्षेत्र	सूत्र	मानक	संस्थाको अवस्था
१	P1	ऋण नोक्सानी व्यवस्था / १२ महिना भन्दा बढी भाखा नाघेको ऋण	१००%	
२	P2	खुद ऋण नोक्सानी व्यवस्था / १२ महिना भन्दा बढी भाखा नाघेको ऋण	३५ %	
३	P6	खुद सम्पत्ति / जम्मा शेयर र वचत	घटिमा ११०%	
४	E1	खुद ऋण लगानी / जम्मा सम्पत्ति	७० देखि ८०%	
५	E5	कुल वचत / जम्मा सम्पत्ति	७० देखि ८०%	
६	E6	वाह्य ऋण / जम्मा सम्पत्ति	बढीमा ५%	
७	E7	शेयर पुँजी / जम्मा सम्पत्ति	१० देखि २०%	
८	E8	संस्थागत पुँजी / जम्मा सम्पत्ति	घटिमा १०%	
९	A1	जम्मा भाखा नाघेको ऋण / जम्मा ऋण लगानी	बढीमा ५%	
१०	A2	आर्जन नगर्ने सम्पत्ति / जम्मा सम्पत्ति	बढीमा ५%	
११	R5	बचतमा जम्मा व्याज / औषत बचत	बजारदर मुद्रास्फिति भन्दा बढी	
१२	R7	शेयर लाभांश / औषत शेयर	बजारदर मुद्रास्फिति भन्दा बढी	
१३	R9	जम्मा सञ्चालन खर्च / औषत जम्मा सम्पत्ति	५%	
१४	R12	खुद आम्दानी / औषत जम्मा सम्पत्ति	कम्तिमा १०%	
१५	L1	अल्पकालिन लगानी + तरल सम्पत्ति - अल्पकालिन दायित्व / जम्मा वचत	घटिमा १५%	
१६	S11	सम्पत्तिमा वृद्धि	मुद्रास्फिति भन्दा बढी	

ग) संस्थाको समग्र व्यवस्थापकीय पक्षको अनुगमन (MOLMAC)

ग१) बचत तथा ऋण परिचालन (Mobilisation of Saving and Credit)

१) संस्थाको वर्तमान ऋणका न्यूनतम र अधिकतम व्याजदर:

२) संस्थाको वर्तमान बचतका न्यूनतम र अधिकतम व्याजदर:

३) निम्न कारोबारहरू गरे / नगरेको:

क) सुनचादी धितोमा कर्जा लगानी ख) गल्ला कर्जा, लगानी

ग) चल्ती खाता संचालन घ) ओ.डि. कर्जा लगानी

ड) आफ्नै संस्थाको शेयरको सुरक्षणमा ऋण लगानी च) घर जग्गा किनबेच

४) संस्थाले ऋणमा व्याज बाहेक लिने व्यवस्थापन सेवा शुल्क लगायतका अन्य रकमहरू लिने गरेको/ नगरेको:

५) संस्थाको बचत र ऋणबीचको व्याजदरको औसत अन्तर Spread Rate:

६) ऋण तथा सापटमा पाकेको व्याज, नगद प्राप्ति Cash Basis को आधारमा आम्दानी जनाएको र बचतमा प्रदान गर्ने व्याज Accrual Basis मा लेखांकन गरेको छ, छैन ?

७) संस्थाले ऋण लगानी गर्दा कुल पूँजी कोषका अनुपातमा व्यक्तिगत ऋण सीमा तोकेको छ, छैन ?

८) बचत तथा ऋण नीति तयार गरे, नगरेको:

९) संस्थाले ऋण उपसमितिका सिफारिसमा ऋण लगानी गरे, नगरेको

१०) तोकिए बमोजिम ऋणको बर्गिकरण सहित ऋण नोक्सानी व्यवस्था गरे, नगरेको

११) संस्था दर्ता हुँदाका बखतका बाहेक अन्य सदस्यहरूको हकमा सदस्य बनेको तीन महिना नियमित बचत गरेपछि मात्र ऋण लगानी गर्नुपर्ने पालना भए, नभएको:-

१२) संस्थाबाट ऋण प्रवाह गर्दा माग गरिने कागजातहरू, धितो मुल्यांकन लगायत अन्य प्रकृयाहरू:

१३) ऋण स्वीकृत गर्ने अख्तियारी कसलाई दिइएको छ ? ऋण स्वीकृति प्रक्रिया (छोटकरीमा)

१४) संस्थाको बचत तथा ऋणको व्याजदर संचालक समितिबाट गर्ने गरे, नगरेको १४)

१५) संस्थाका सबै कारोबारको विवरणको जिन्सी तथा यान्त्रिक संरक्षण (Back-Up) राखे, नराखेको:

१६) गैर सदस्यसग बचत तथा ऋणको कारोबार गरेको, नगरेको:

१७) संस्थाले प्रदान गरेको ऋणमा लाग्ने व्याजलाई मूल ऋणमा पूँजीगत गरेको, नगरेको

१८) संस्थाले सदस्यको बचत रकम सदस्य बीच ऋण लगानी संघीय सरकारले जारी गरेको ऋणपत्र वा नेपाल राष्ट्र बैंकले जारी गरेको ट्रेजरी बिल, राष्ट्रिय सहकारी बैंकको शेयर खरिद गर्न बाहेक अन्य प्रयोजनमा लगानी भएको, नभएको:

१९) सन्दर्भ व्याजदर सम्बन्धी व्यवस्थाको पालना भएको, नभएको:

२०) संस्थाले प्राथमिक पूँजीकोषको १५ गुण भन्दा बढी बचत संकलन गरेको, नगरेको:

२१) सदस्यको रुची र आवश्यकता अनुसार बचत तथा ऋणको वर्गीकरण गरी कारोबार भएको, नभएको :

२२) सदस्य मैत्री बचत तथा ऋणको कारोबारका लागि सदस्यहरूको सर्वेक्षण तथा ऋण सदुपयोगको अवस्थाको प्रभावकारी अनुगमन तथा मूल्यांक गर्ने व्यवस्था भएको, नभएको :

२३) SC Analysis (Character, Condition, Capital, Collateral, Capacity to Repay) को विश्लेषण गरी ऋण लगानी गर्ने गरेको छ, छैन:

२४) सदस्यहरूका लागि नियमित रुपमा वित्तीय साक्षरता सम्बन्धी तालिम संचालन गरेको, नगरेको:

ग२) कानूनी प्रावधान (सहकारी ऐन, नियम र विनियम) पालनको अवस्था:

१) पछिल्लो साधारण सभा भएको मिति:

पछिल्लो साधारण सभा भएको मिति:

कुल सदस्य संख्या:

उपस्थित सदस्य संख्या:

२) पछिल्लो संचालक र लेखा सुपरीवेक्षण समिति निर्वाचन मिति:

- ३) संचालक समितिको बैठक विनियमले तोकेको अवधिभित्र बस्ने गरे, नगरेको
- ४) तोकेको समय सीमाभित्र वार्षिक साधारण सभा सम्पन्न गर्ने गरे, नगरेको:
- ५) तोकिए बमोजिम विवरणहरू सम्बन्धित कार्यालयमा पठाउने गरेको, नगरेको:
- ६) खुद बचत नाफाको कम्तिमा २५ प्रतिशत जगेडा कोषमा जम्मा गरे, नगरेको
- ७) नाफाको ०.५ प्रतिशत प्रवर्द्धन कोषमा जम्मा गरे, नगरेको:
- ८) शेयर पूंजीको बढिमा १८ प्रतिशत लाभांश वितरण गरे, नगरेको:
 - ९) संरक्षित पूंजी फिर्ता कोष नियमानुसार खडा गरी वितरण गर्ने गरेको, नगरेको:
- १०) संस्थाले राजनैतिक धार्मिक जातिय व्यक्ति तथा संघसंस्थाहरूलाई कुनै प्रकारको चन्दा, आर्थिक सहयोग प्रदान गरे, नगरेको:
- ११) एउटै लेखापरीक्षक लगातार ३ पटक भन्दा बढी नियुक्ति भएको छ, छैन?
- १२) संस्थाको कुल शेयरपूजीको २० प्रतिशत भन्दा बढी एउटै व्यक्ति वा निकायलाई शेयर विक्री गरेको, नगरेको
- १३) विभिन्न कोषहरूमा रकम बाँडफाँड कानून बमोजिम गरेको छ, छैन?
- १४) संस्थाले जगेडा कोष बाहेकका कोषहरू तिनको उद्देश्य अनुसार उपयोग गर्ने गरे, नगरेको:
- १५) संस्थाले ऋण प्रवाह, बचत संकलन शेयर बिक्रीका लागि विज्ञापन गर्ने गरे, नगरेको:
- १६) गैरनेपाली कार्यक्षेत्र बाहिरका व्यक्तिहरू गैर सदस्यहरूसँग कारोबार गरे, नगरेको:
- १७) शेयर सदस्यताको निर्णय कसले गर्ने गरेको, कागजात के के संलग्न गर्ने, गरेको
- १८) लेखापरीक्षकको पारीश्रमीकको निर्णय साधारण सभाबाट गर्ने गरे, नगरेको:
- १९) संस्थाका वर्तमान संचालकहरू समानांतर सहकारी संस्था, बैंक तथा वित्तिय संस्थाको संचालक पदमा समेत बहाल भएका भए त्यसको विवरण:
- २०) संस्थाको पहुँच संस्थाको कार्यक्षेत्र भरी रहेको, नरहेको:
- २१) संस्थाको विषय अनुसारको मूल्य कारोबार गरेको, नगरेको:
- २२) आवश्यकता अनुसार विषयगत उपसमितिहरू गठन गरी कार्यविभाजन गरेको नगरेको:

ग३) व्यवस्थापन (Management)

क) नीति तथा योजना (Policy and Planning)

- १) संस्थाले दुरदृष्टि (Vision) तथा ध्येय (Mission) सहितको रणनीतिक योजना तयार गरेको, नगरेको:
- २) वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट तयार पारे, नपारेको:

- ३) संस्थाको उद्देश्य अनुसारको व्यवसायिक योजना भए, नभएको:
- ४) कर्मचारी प्रशासन नियमावली भए, नभएको:
- ५) आर्थिक प्रशासन नियमावली भए, नभएको:
- ६) शेयर सदस्य नीति तथा कार्यविधि भए, नभएको:
- ७) सुशासन तथा स्वनियमन नीति भए, नभएको:
- ८) आन्तरिक तथा बाह्य लेखापरीक्षण नीति भए, नभएको:
- ९) कोष परिचालन तथा तरलता व्यवस्थापन कार्यविधि भए, नभएको:
- १०) वीमा एवं सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी नीति तथा कार्यविधि भए, नभएको:
- ११) साधारण सभा एवं अन्य बैठकहरू संचालन नीति भए नभएको:
- १२) विप्रेषण संचालन सम्बन्धी कार्यविधि भए, नभएको:
- १३) महिला, युवा सहित समग्र सदस्य परिचालन नीति भए, नभएको:
- १४) अभिलेख व्यवस्थापन नीति तथा कार्यविधि भए, नभएको:
- १५) सेवा केन्द्रहरू भएमा सो केन्द्र संचालन गर्ने नीति भए, नभएको:
- १६) निवांचन नीति भए, नभएको
- १७) विनियम, नीति तथा कार्यविधिहरू समयानुकूल अद्यावधिक गर्ने गरेको छ, छैन:

ख) कर्मचारी व्यवस्थापन (Employee Management)

- १) कर्मचारी भनां तथा छनोट प्रक्रिया निष्पक्ष र पारदर्शी भएको, नभएको:
- २) कर्मचारीहरूलाई नियुक्ति पत्र दिएको, नदिएको:
- ३) कर्मचारीहरूलाई उपलब्ध गराईएको सेवा सुविधा तथा सुरक्षणका हिसाबले कर्मचारी सन्तुष्ट रहेको, नरेहको:
- ४) सदस्य संख्याको अनुपातमा सेवा प्रवाहका लागि कर्मचारीहरूको प्रयं प्रयासता भएको, नभएको (सामान्य ३०० सदस्य बराबर १ कर्मचारी)
- ५) कर्मचारीहरूलाई कार्य विवरण तोकी काम प्रति जिम्मेवार र जवाफदेही बनाएका, नबनाएको:
- ६) कर्मचारीको कार्य सम्पादन मूल्यांक आवधिक रूपमा गर्ने गरेका, नगरेको:
- ७) कार्यालयको वातावरण कर्मचारी र सदस्य मैत्री भएको, नभएको:
- ८) सबै कर्मचारीहरूलाई समान व्यवहार र अवसर, उचित व्यक्तिलाई उचित स्थान, प्रोत्साहन, पुरस्कार र दण्ड सजायको व्यवस्था भएको, नभएको:

ग) नगद व्यवस्थापन (Cash Management)

- १) नगद रकमको ढुकुटी, काउन्टर तथा मार्गस्य बीमा गरे नगरेको (गरेको भए, बीमा रकम म्याद।
- २) ढुकुटीमा रहने नगद मौज्दातको विवरण खुल्ने गरी क्यास बुकमा राख्ने गरे, नगरेको:
- ३) ढुकुटीमा रहने नगद मौज्दात सम्बन्धित कर्मचारी र कार्यकारी प्रमुखले प्रमाणित गरि राख्ने गरे, नगरेको:
- ४) ढुकुटीमा रहने नगद मौज्दात रकम कारोबारका लागि प्रयोग गर्दा बुझबुझारथ गरी लिनेदिने गरे, नगरेको:
- ५) ढुकुटीमा रहने नगद मौज्दातमा भा.रु. लगायत अन्य विदेशी मुद्राको प्रयोग गर्ने गरे, नगरेको:
- ६) ढुकुटीमा रहने नगद मौज्दातको समय समयमा भौतिक परीक्षण गर्ने गरे, नगरेको:
- ७) ढुकुटीको मुल तथा सहायक सांचो स्पष्ट जिम्मेवारी बांडफांड सहित लिने गरे, नगरेको:

घ) सदस्य व्यवस्थापन (Mamber Management)

- १) सदस्यहरुलाई कारोबारी, साधारण र संस्थापक भनि विभेद गरे, नगरेको:
- २) तदस्यताका लागि सहज प्रक्रिया, अंकित शेयर र प्रवेश र अन्य कृत्रिम बन्देज हटाई खुला र सहज सदस्यता प्रक्रिया अपनाइएको छ, छैन:
- ३) नवप्रवेशी सदस्य तथा अन्य सदस्यहरुको लागि सहकारी सम्बन्धी आधारभूत तालिम संचालन गरेका, नगरेको:
- ४) साधारण सभा, कार्यक्रमहरु, व्यवसायिक तालिम, उत्पादन, वजारीकरण तथा अन्य कारोबारमा सदस्यहरुको सक्रिय र जिम्मेवारी पूर्ण सहभागिता भएको, नभएको:
- ५) सदस्यहरुलाई सीपमूलक तालिमहरु नियमित रूपमा संचालन गर्ने गरेको, नगरेको:
- ६) सदस्यहरुको वस्तुगत र वस्तुगत समूहहरु बनाई व्यवसायिक कार्यन्वयनमा र निर्णय प्रक्रियामा सहभागी गराएको, नगराईएको:
- ७) सदस्यको लागि स्वास्थ्य उपचार कोष, बीमा, सुत्केरी तथा नवजात शिशु राहत, आपतकालिन सहयोग जस्ता सदस्य सेवा र सुरक्षणका कार्यक्रमहरु संचालन गरेको, नगरेको:
- ८) सदस्यहरूसंग नियमित सम्पर्क गर्ने संयन्त्र तयार रहेको, नरहेको:
- ९) संस्थाको कार्यालय सदस्यहरुलाई पहुँच पुग्ने स्थानमा भएको, नभएको:
- १०) संचालक समिति र लेखा सुपरीवेक्षण समितिको निर्वाचनमा हरेक सदस्यले सहज र समान रूपमा सहभागी हुने व्यवस्था भएको, नभएको:

ग४) जवाफदेहिता र पारदर्शिता (Accountability and Transperancy):

- १) साधारणसभा सम्पन्न भएको ३० दिन भित्र लेखापरीक्षण प्रतिवेदन, अध्यक्षले प्रमाणित गरेको साधारण सभाका निर्णयको प्रतिलिपि, सदस्यहरुको उपस्थिति विवरण सम्बन्धित कार्यालयमा पेश गरे, नगरेको

- २) संचालक र लेखा सुपरीवेक्षण समिति सदस्यका उम्मेदवारहरूले मनोनयनका साथमा शेयर प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि, कार्यक्षेत्रभित्र स्थायी बसोबास गरेको प्रमाण, संस्थासंग कुनै बक्यौता नरहेको प्रमाण, ऋण कालोसूचीमा नपरेको स्वघोषण आदि कागजात पेश गरे, नगरेको:
- ३) संचालक समिति निर्वाचित भएको मितिले ३० दिनभित्र संचालकहरूको फोटो र तीन पुस्ते सहितको २ प्रति विवरण सम्बन्धित कार्यालयमा पेश गरे, नगरेको:
- ४) संचालक समिति, लेखा सुपरिवेक्षण समिति र ऋण उपसमिति सदस्यहरूले संस्थाबाट लिएको ऋणको विवरण चौमासिक रूपमा सम्बन्धित कार्यालयमा पेश गरे, नगरेको:
- ५) संचालकहरूले संस्थाबाट उपभोग गरिरहेको वित्तिय तथा अन्य सुविधाहरू:
- ६) पछिल्लो आन्तरिक र बाह्य लेखापरीक्षकहरूका मूल कैफियतहरू:
- ७) ऋण तथा बचतको व्याजदर परिवर्तन भएको सूचना सदस्यहरूलाई दिने गरेको, नगरेको:
- ८) संचालक र लेखा सुपरीवेक्षण समिति पदाधिकारीहरूले संस्थामा नियमित बचत गर्ने गरेको, नगरेको:
- ९) संस्थाको साईनबोर्ड मापदण्डले तोके बमोजिमको रहे, नरहेको:
- १०) सम्पत्ति शुद्धिकरण निवारण सम्बन्धी कानून बमोजिमको विवरण सम्बन्धित निकायमा नियमित रूपमा पठाउने गरे, नगरेको
- ११) कार्यान्वयन अधिकारी (कम्प्लायन्स अफिसर) को नियुक्ति भए, नभएको:
- १२) सदस्यहरूलाई सूचना दिन तथा गुनासो सुनुवाई गर्नका लागि सदस्य वडापत्र, सूचना पार्टी, उजुरी तथा गुनासो पेटिका, वित्तीय सूचना पार्टी, इलेक्ट्रिक बोर्ड लगायतको व्यवस्था भएको, नभएको:
- १३) प्रगति प्रतिवेदनहरू, बासलात, संस्थाको विनियम, नीति तथा निर्णयहरूको जानकारी सदस्यहरू तथा सरोकारवालाहरूले सहज रूपमा जानकारी पाउने व्यवस्था गरेको छ, छैन:
- १४) सदस्य, संचालक तथा कर्मचारीहरूले संस्थाको नीति, नियम र आचार संहिताको पालना गरेको, नगरेको:
- १५) संचालक समितिका सबै पदाधिकारीहरू सक्रिय, स्वउत्तरदायी, निर्णय प्रक्रियामा सहभागी, निर्णय प्रति प्रतिवद्ध र संस्थाका हरेक गतिविधिमा सक्रिय रूपमा सहभागी हुने गरेको, नगरेको:
- १६) संचालक समितिको बनावट समावेशी प्रकृतिको भएको, नभएको:
- १७) लेखा सुपरिवेक्षण समितिले चौमासिक रूपमा प्रतिवेदन तथा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी पृष्ठपोषण दिने गरेको, नगरेको:

ग५) सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वय (Coordination with Stakeholders)

- १) जिल्ला र प्रदेशस्तरका विषयगत सहकारी संघ र सहकारी संघ तथा विषयगत केन्द्रिय सहकारी संघ तथा सहकारी बैँकको सदस्य भएको, नभएको:
- २) स्थानीय तहसँग समन्वय गरी सदस्य हितका कार्यक्रमहरू संचालन गरेको, नगरेको:
- ३) प्रदेशस्तर एवं संघ स्तरका मन्त्रालय तथा कार्यालयहरूसँग समन्वय गरी कार्यक्रमहरू संचालन

गरेको नगरेको:

४) गैर सरकारी संस्थाहरूसंग समन्वय गरी कार्यक्रम संचालन गरेको, नगरेको:

५) अन्तर सहकारी कारोबार गरेको, नगरेको:

६) प्रशासनिक तथा सुरक्षा सम्बन्धी निकायहरूसंग समन्वय गरी काम गरेको, नगरेको:

७) सदस्यलाई उत्पादन सामग्री आपूर्ति तथा बजारीकरणका लागि सम्बन्धित पक्षसंग समन्वय

गरी कार्य गरेको, नगरेको:

८) स्थानीय नागरिकहरूसंग नियमित अन्तरक्रिया गरी सदस्य विस्तारका लागि पहल गरेको,

नगरेको:

९) सदस्यको स्वास्थ्य, सुरक्षण तथा जीवनयापनका अन्य क्रियाकलापहरूमा सम्बन्धित निकायहरूसंग समन्वय गरी सदस्य हितमा काम गरेको, नगरेको:

१०) आवश्यकता अनुसार अन्य विभिन्न सरोकारवालाहरूसंग समन्वय गर्ने गरेको नगरेको:

घ) सदस्य केन्द्रियताको गणना

घ१) सस्थापकीय सरोकार

आन्तरिक पूंजी (शेयर पूंजी + जगेडाकोष + घाटापूर्ति कोष)

X १००

जम्मा पूंजी (आन्तरिक पूंजी + बचत + ऋण लिएको)

घ२) संचालकीय सक्रियता

सदस्यहरूको (साधारण सभा + विशेष साधारण सभा तथा विस्तारित मंचको बैठकहरूमा उपस्थिती

X १००

औषत सदस्य संख्या x ६

घ३) संरक्षकीय सम्बन्ध

वर्षमा कम्तिमा एक पटक ऋण लिएको जम्मा सदस्यहरू

X १००

वर्षको औषत सदस्य संख्या

सदस्यता केन्द्रियता सूचकाङ्क

= संस्थापकिय सरोकारको सूचकाङ्क + सञ्चालकिय सक्रियताको सूचकाङ्क + संरक्षकिय सम्बन्धको सूचकाङ्क

३

सूचकाङ्क स्तरीकरण

< 30% - अनिश्चित
30% - 49% साधारण
50% - 74% उत्तम
≥ 75% उत्तम

संघ / संस्थाको आधिकारीक व्यक्तिको हस्ताक्षर / संस्थाको छाप:

नाम:

पद:

मोबाईल नं.

अनुगमन टोलीको

नाम

पद

हस्ताक्षर

-
-
-

मिति:

अनुसूची ३

(दफा ३ को (ख))

सहकारी संस्थाहरूको निरीक्षण अनुगमन फाराम

(बचत तथा ऋण बाहेक मुख्य कारोबार भएका सहकारी संस्थाहरूको लागि)

क) संस्थाको परिचय:-

१) सहकारी संस्थाको नाम:-

२) दर्ता नं.:- दर्ता मिति :

दर्ता भएको कार्यालय:-

३) ठेगाना:-

४) शेयर पूंजी:- (प्रति शेयर रु:-) ५)

कार्य क्षेत्र:- ६)

संचालक समितिको सदस्य संख्या:- महिला पुरुष अन्य जम्मा बैठक भत्ता रु.

७) कर्मचारी संख्या: महिला पुरुष जम्मा (बजार प्रतिनिधि:) नियुक्ति दिए/नदिएको:-

८) शेयर सदस्य संख्या

७) प्रति सदस्य मासिक नियमित बचत रकम:-

१०) हाल सम्मको जम्मा बचत रकम रु.

११) ऋणी सदस्य संख्या

१२) जम्मा ऋण लगानी रकम रु.।

१३) मुख्य कारोबार:

ख) व्यवसायिक कारोबार:

ख१) सदस्य उत्पादन (कृषि, दुग्ध, च्याउ, मह, बिया, जडिबुटी, सुपारी अन्य) सम्बन्धी कारोबार

सि.नं.	उत्पादनको नाम	परिमाण	रकम रु.	कैफियत
१				
२				
३				

ख२) सदस्यलाई उत्पादन सामग्री (मल, विउ, औषधि, दाना, आदी) विक्री (आ. व.)

सि.नं.	उत्पादनको नाम	परिमाण	रकम रु.	कैफियत
१				
२				

३				
४				

ख३) व्यवसायिक कारोबारमा लगानी

क) स्वः लगानी रु.

ख) अनुदान लिएको रु.

ग) ऋण लिएको रु.

ख४) ऋण तथा अनुदान प्रदान गर्ने संस्था:

क)

ख)

ग)

घ)

ग) व्यवस्थापकीय अवस्थाको अनुगमन सूचक:

ग१) कानूनी प्रावधान (सहकारी ऐन, नियमन र विनियम) पालनाको अवस्था (Legal Obligations)

१) पछिल्लो साधारण सभा भएको मिति कुल सदस्य संख्या: उपस्थित सदस्य संख्या

२) पछिल्ला संचालक र लेखा सुपरीवेक्षण समिति निर्वाचन मिति:

३) संचालक समितिको बैठक विनियमले तोकेको अवधिभित्र बस्ने गरे, नगरेको:

४) तोकेको समय सीमा भित्र वार्षिक साधारण सभा सम्पन्न गर्ने गरे, नगरेको:

५) तोकिए बमोजिम विवरणहरू सम्बन्धित कार्यालयमा पठाउने गरेको, नगरेको:

६) खुद बचत नाफाको कम्तिमा २५ प्रतिशत जगेडा कोषमा जम्मा गरेको, नगरेको:

७) नाफाको ०.५ प्रतिशत प्रवर्द्धन कोषमा जम्मा गरे, नगरेको:

८) शेयर पूँजीको बढिमा १८ प्रतिशत लाभांस वितरण गरे, नगरेको:

९) संरक्षित पूँजी फिर्ता कोष नियमानुसार खडा गरी वितरण गर्ने गरेको, नगरेको:

१०) संस्थाले राजनैतिक धार्मिक जातिय व्यक्ति तथा संघसंस्थाहरूलाई कुनै प्रकारको चन्दा, आर्थिक सहयोग प्रदान गरे, नगरेको:

११) एउटै लेखापरीक्षक लगातार ३ पटक भन्दा बढी नियुक्ति भएको छ, छैन?

१२) संस्थाको कुल शेयरपूँजीको २० प्रतिशत भन्दा बढी एउटै व्यक्ति वा निकायलाई शेयर विक्री गरेको, नगरेको:

१३) विभिन्न कोषहरूमा रकम बाँडफाँड काज्ज बमोजिम गरेको छ, छैन?

- १४) संस्थाले जगेडा कोष बाहेकका कोषहरू तिनको उद्देश्य अनुसार उपयोग गर्ने गरे, नगरेको:
- १५) संस्थाले ऋण प्रवाह, बचत संकलन शेयर विक्रीका लागि विज्ञापन गर्ने गरे, नगरेको:
- १६) गैरनेपाली कार्यक्षेत्र बाहिरका व्यक्तिहरू गैर सदस्यहरूसंग कारोबार गरे, नगरेको:
- १७) शेयर सदस्यताको निर्णय कसले गर्ने गरेको, कागजात के के संलग्न गर्ने, गरेको
- १८) लेखापरीक्षकको पारीश्रमीकको निर्णय साधारण सभाबाट गर्ने गरे, नगरेको:
- १९) संस्थाका वर्तमान संचालकहरू समानांतर सहकारी संस्था, बैंक तथा वित्तिय संस्थाको संचालक पदमा समेत बहाल भएका भए त्यसको विवरण:
- २०) संस्थाको पहुंच संस्थाको कार्यक्षेत्रभरी रहेको, नरहेको:
- २१) संस्थाको विषय अनुसारको मुख्य कारोबार गरेको, नगरेको:
- २२) आवश्यकता अनुसार विषयगत उपसमितिहरू गठन गरी कार्यविभाजन गरेको नगरेको:

क) नीति तथा योजना (Policy and Planning)

- १) संस्थाले दुरदृष्टि (Vision) तथा ध्येय (Mission) सहितको रणनीतिक योजना तयार गरेको, नगरेको:
- २) वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट तयार पारे, नपारेको:
- ३) संस्थाको उद्देश्य अनुसारको व्यवसायिक योजना भए, नभएको:
- ४) कर्मचारी प्रशासन नियमावली भए, नभएको:
- ५) आर्थिक प्रशासन नियमावली भए, नभएको:
- ६) शेयर सदस्य नीति तथा कार्यविधि भए, नभएको:
- ७) सुशासन तथा स्वनियमन नीति भए, नभएको:
- ८) आन्तरिक तथा बाह्य लेखापरीक्षण नीति भए, नभएको:
- ९) कोष परिचालन तथा तरलता व्यवस्थापन कार्यविधि भए, नभएको:
- १०) वीमा एवं सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी नीति तथा कार्यविधि भए, नभएको:
- ११) साधारण सभा एवं अन्य बैठकहरू संचालन नीति भए, नभएको:
- १२) विप्रेषण संचालन सम्बन्धी कार्यविधि भए, नभएको:
- १३) महिला, युवा सहित समय सदस्य परिचालन नीति भए, नभएको:
- १४) अभिलेख व्यवस्थापन नीति तथा कार्यविधि भए, नभएको:
- १५) निर्वाचन नीति भए नभएको
- १६) विनियम, नीति तथा कार्यविधिहरू समयानुकूल अद्यावधिक गर्ने गरेको छ, छैन:

ख) कर्मचारी व्यवस्थापन (Employee Management)

- १) कर्मचारी भर्ना तथा छनोट प्रक्रिया निष्पक्ष र पारदर्शी भएको, नभएको:
- २) कर्मचारीहरूलाई नियुक्ति पत्र दिएको, नदिएको:
- ३) कर्मचारीहरूलाई उपलब्ध गराईएको सेवा सुविधा तथा सुरक्षणका हिसाबले कर्मचारी सन्तुष्ट रहेको, नरहेको
- ४) सदस्य संख्याको अनुमातमा सेवा प्रवाहका लागि कर्मचारीहरूको पर्याप्तता भएको, नभएको । सामान्य ३०० सदस्य बराबर १ कर्मचारी)
- ५) कर्मचारीहरूलाई कार्यविवरण तोकिएको काम प्रति जिम्मेवार र जवाफदेही बनाएका, नबनाएको
- ६) कर्मचारीको कार्यसम्पादन मुल्यांकन आवधिक रुपमा गर्ने गरेका, नगरेको
- ७) कार्यालयको वातावरण कर्मचारी र सदस्य मैत्री भएको, नभएको:
- ८) सबै कर्मचारीहरूलाई समान व्यवहार र अवसर, उचित व्यक्तिलाई उचित स्थान, प्रोत्साहन, पुरस्कार र दण्ड सजायको व्यवस्था भएको, नभएको:

ग) नगद व्यवस्थापन (Cash Management)

- १) नगद रकमको ढुकुटी, काउन्टर तथा मार्गस्थ बीमा गरे/नगरेको (गरेको भए, बीमा रकम र म्याद।
- २) ढुकुटीमा रहने नगद मौज्दातको विवरण खुल्ने गरी क्यास बुकमा राख्ने गरे, नगरेको:
- ३) ढुकुटीमा रहने नगद मौज्दात सम्बन्धित कर्मचारी र कार्यकारी प्रमुखले प्रमाणित गरि राख्ने गरे, नगरेको:
- ४) ढुकुटीमा रहने नगद मौज्दातमा भा.रु. लगायत अन्य विदेशी मुद्राको प्रयोग गर्ने गरे, नगरेको:
- ५) ढुकुटीमा रहने नगद मौज्दातको समय समयमा भौतिक परीक्षण गर्ने गरे, नगरेको:
- ६) ढुकुटीको मुल तथा सहायक सांचो स्पष्ट जिम्मेवारी बाँडफाँड सहित लिने गरे, नगरेको
- ८) नगद रकम समयमा नै बैंक जम्मा गर्ने गरेको, नगरेको:

घ) सदस्य व्यवस्थापन (Member Management)

- १) सदस्यहरूलाई कारोबारी, साधारण र संस्थापक भनि विभेद गरे, नगरेको:
- २) सदस्यताका लागि सहज प्रक्रिया, अंकित शेयर र प्रवेश र अन्य कृत्रिम बन्देज हटाई खुला र सहज सदस्यता प्रक्रिया अपनाइएको छ, छैन:
- ३) नवप्रवेशी सदस्य तथा अन्य सदस्यहरूको लागि सहकारी सम्बन्धी आधारभूत तालिम संचालन गरेका, नगरेको:
- ४) साधारण सभा, कार्यक्रमहरू, व्यवसायिक तालिम, उत्पादन, वजारीकरण तथा अन्य कारोबारमा सदस्यहरूको सक्रिय र जिम्मेवारी पूर्ण सहभागिता भएको, नभएको:
- ५) सदस्यहरूलाई सीपमूलक तालिमहरू नियमित रुपमा संचालन गर्ने गरेको, नगरेको:
- ६) सदस्यहरूको वस्तुगत र वस्तुगत समूहहरू बनाई व्यवसायिक कार्यमा र निर्णय प्रक्रियामा सहभागी गराएको, नगराईएको:

७) सदस्यको लागि स्वास्थ्य उपचार कोष, बीमा, सुत्केरी तथा नवजात शिशु राहत, आपतकालिन सहयोग जस्ता सदस्य सेवा र सुरक्षणका कार्यक्रमहरू संचालन गरेको, नगरेको:

८) सदस्यहरूसँग नियमित सम्पर्क गर्ने संयन्त्र तयार रहेको, नरहेको.

९) संस्थाको कार्यालय सदस्यहरूलाई पहुँच पुग्ने स्थानमा भएको, नभएको:

१०) संचालक समिति र लेखा सुपरीवेक्षण समितिको निर्वाचनमा हरेक सदस्यले सहज र समान रूपमा सहभागी हुने व्यवस्था भएको, नभएको:

ड) जवाफदेहिता र पारदर्शिता (Accountability and Transperancy):

१) साधारणसभा सम्पन्न भएको ३० दिन भित्र लेखापरीक्षण प्रतिवेदन, अध्यक्षले प्रमाणित गरेको

साधारणसभाका निर्णयको प्रतिलिपि, सदस्यहरूको उपस्थिति विवरण सम्बन्धित कार्यालयमा पेश गरेको वा नगरेको:

२) संचालक र लेखा सुपरीवेक्षण समिति सदस्यका उम्मेदवारहरूले मनोनयनका साथमा शेयर

प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि, कार्यक्षेत्रभित्र स्थायी बसोबास गरेको प्रमाण, संस्थासँग कुनै बक्यौता नरहेको

प्रमाण, ऋण कालोसूचीमा नपरेको स्वघोषणा आदि कागजात पेश गरे, नगरेको:

३) संचालक समिति निर्वाचित भएको मितिले ३० दिनभित्र संचालकहरूको फोटो र तीन पुस्ते सहितको २ प्रति विवरण सम्बन्धित कार्यालयमा पेश गरे, नगरेको:

४) संचालक समिति, लेखा सुपरिवेक्षण समिति र ऋण उपसमिति सदस्यहरूले संस्थाबाट लिएको

ऋणको विवरण चौमासिक रूपमा सम्बन्धित कार्यालयमा पेश गरे, नगरेको:

५) संचालकहरूले संस्थाबाट उपभोग गरिरहेको वित्तिय तथा अन्य सुविधाहरू:

६) पछिल्लो आन्तरिक र बाह्य लेखापरीक्षकहरूका मुल कैफियतहरू:

७) संस्थाको साईनबोर्ड मापदण्डले तोके बमोजिमको रहे, नरहेको:

८) सदस्यहरूलाई सूचना दिन तथा गुनासो सुनुवाई गर्नका लागि सदस्य वडापत्र, सूचना पार्टी, उजुरी तथा गुनासो पेटिका, वित्तीय सूचना पार्टी, इलेक्ट्रिक बोर्ड लगायतको व्यवस्था भएको, नभएको

९) प्रगति प्रतिवेदनहरू, बासनात, संस्थाको विनियम, नीति तथा निर्णयहरूको जानकारी सदस्यहरू तथा सरोकारवालाहरूले सहज रूपमा जानकारी पाउने व्यवस्था गरेको छ, छैन:

१०) सदस्य, संचालक तथा कर्मचारीहरूले संस्थाको नीति, नियम र आचार संहिताको पालना गरेको, नगरेको:

११) संचालक समितिका सबै पदाधिकारीहरू सक्रिय, स्वउत्तरदायी, निर्णय प्रक्रियामा सहभागी, निर्णय प्रति प्रतिबद्ध र संस्थाका हरेक गतिविधिमा सक्रिय रूपमा सहभागी हुने गरेको, नगरेको:

१२) संचालक समितिको बनावट समावेशी प्रकृतिको भएको, नभएको:

१३) लेखा सुपरिवेक्षण समितिले चौमासिक रूपमा प्रतिवेदन तथा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी पृष्ठपोषण दिने गरेको, नगरेको:

च) सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वय (Coordination with Stakeholders)

- १) जिल्ला र प्रदेशस्तरका विषयगत सहकारी संघ र सहकारी संघ तथा विषयगत केन्द्रिय सहकारी संघ तथा सहकारी बैंकको सदस्य भएको, नभएको:
- २) स्थानीय तहसँग समन्वय गरी सदस्य हितका कार्यक्रमहरू संचालन गरेको, नगरेको:
- ३) प्रदेशस्तर एवं संघ स्तरका मन्त्रालय तथा कार्यालयहरूसँग समन्वय गरी कार्यक्रमहरू संचालन गरेको नगरेको:
- ४) गैर सरकारी संस्थाहरूसँग समन्वय गरी कार्यक्रम संचालन गरेको, नगरेको:
- ५) अन्तर सहकारी कारोबार गरेको, नगरेको:
- ६) प्रशासनिक तथा सुरक्षा सम्बन्धी निकायहरूसँग समन्वय गरी काम गरेको, नगरेको:
- ७) सदस्यलाई उत्पादन सामग्री आपूर्ति तथा वजारीकरणका लागि सम्बन्धित पक्षसँग समन्वय गरी कार्य गरेको, नगरेको:
- ८) स्थानीय नागरिकहरूसँग नियमित अन्तरक्रिया गरी सदस्य विस्तारका लागि पहल गरेको, नगरेको:
- ९) सदस्यको स्वास्थ्य, सुरक्षण तथा जीवनयापनका अन्य क्रियाकलापहरूमा सम्बन्धित निकायहरूसँग समन्वय गरी सदस्य हितमा काम गरेको, नगरेको:
- १०) आवश्यकता अनुसार अन्य विभिन्न सरोकारवालाहरूसँग समन्वय गर्ने गरेको नगरेको:

सदस्य केन्द्रियताको गणना:

संस्थापकीय सरोकार र संचालकीय सक्रियता अनुसूची २ बमोजिम नै गणना हुने गरी संरक्षकीय सम्बन्धको गणना निम्न अनुसार गरिने:

१) उत्पादक सहकारी संस्था

सदस्यहरूसँग वार्षिक उत्पादन खरिद	X १००
संस्थाको जम्मा वार्षिक उत्पादन खरिद	

२) उपभोक्ता सहकारी संस्था

सदस्यहरूलाई वार्षिक विक्री	X १००
संस्थाको जम्मा वार्षिक विक्री	

३) वित्तिय कारोवारको सूचकाङ्क

वर्षमा कम्तिमा एक पटक ऋण लिएको जम्मा सदस्यहरू	X १००
---	-------

सदस्यता केन्द्रियता सूचकाङ्क

= संस्थापकिय सरोकारको सूचकाङ्क + सञ्चालकिय सक्रियताको सूचकाङ्क + संरक्षकिय सम्बन्धको सूचकाङ्क

३

सूचकाङ्क स्तरीकरण

> 30% – अनिश्चित

30% – 49% साधारण

50% – 74% उत्तम

≤ 75% उत्तम

४) बहुउद्देशिय सहकारी संस्था

वित्तिय कारोवारको उपयोग सूचकाङ्क + उत्पादन कारोवारको सूचकाङ्क + कारोवारको सूचकाङ्क

३

सदस्यता केन्द्रियता सूचकाङ्क

= संस्थापकिय सरोकारको सूचकाङ्क + सञ्चालकिय सक्रियताको सूचकाङ्क + संरक्षकिय सम्बन्धको सूचकाङ्क

३

सूचकाङ्क स्तरीकरण

< 30% – अनिश्चित

30% – 49% साधारण

50% – 74% उत्तम

≥ 75% उत्तम

संघ / संस्थाको आधिकारीक व्यक्तिको हस्ताक्षर / संस्थाको छाप:

नाम:

पद:

मोबाईल नं.

अनुगमन टोलीको

नाम

पद

हस्ताक्षर

•
•

मिति:

अनुसूची ४

(दफा ३ को (ख)

..... सहकारी संस्था लि.

सि.नं.	निर्देशन वुदा नं.	निर्देशन कार्यान्वयन गरिने महिना				
१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						
८						

अनुसूची ५

(दफा १३ सँग सम्बन्धित)

(बचत तथा ऋणको कारोबार गर्ने सहकारी संस्थाहरूले महिना भुक्तान भएको ७ (सात) दिन भित्र अनियार्य रुपमा भरी कार्यालयमा पेश गर्नु पर्ने मासिक विवरण)

श्री बबई गाउँपालिकाको कार्यालय,

हापुरे, दाङ ।

मिति २०८.... साल महिनाको कारोबारको विवरण देहाय बमोजिम भएको व्यहोरा यसै साथ संलग्न राखी पेश गरेको छु ।

सहकारी संस्थाको नाम:

ठेगाना:

सम्पर्क नं.

सि.नं.	विवरण	संख्या	गत महिनाको	यस महिनाको	जम्मा
१	शेयर पुँजी				
२	जगेडा कोष				
३	अन्य कोषहरू				
४	कुल बचत रकम				
	४.१ गत आ ब को बचत बाँकी				
	४.२ बचत संकलन				
	४.३ बचत फिर्ता				
	४.४ फिर्ता गर्न बाकी बचत				
५	ऋण लिएको				
	५.१ लिएको ऋण				
	५.२ तिरेको ऋण				
६	दायित्व हिसाव				
७	अन्य हिसाव				
	जम्मा दायित्व				
१	नगद मौज्दात				
२	बैंक मौज्दात				
३	लगानी				
	३.१ मुद्रती हिसाव				
	३.२ शेयर लगानी				
	३.३ व्यापारिक लगानी				
४	सदस्यहरूलाई गएको कर्जा / ऋण				

	४.१ गत आ ब मा लगानी रहेको रकम				
	४.१.१ भाखा नाघेको				
	४.१.२ एक वर्ष सम्म भाखा नाघेको				
	४.१.३ एक वर्ष भन्दा बढी भाखा नाघेको				
	४.२ यस वर्ष ऋण लगानी				
	४.३ ऋण असुली				
	४.४ असुल गर्न बाँकी ऋण				
	४.४.१ भाखा नाघेको				
	४.४.२ एक वर्ष सम्म भाखा नाघेको				
	४.४.३ एक वर्ष भन्दा बढी भाखा नाघेको				
५	असुल गर्न बाँकी व्याज				
६	स्थिर सम्पत्ति				
	६.१ घर जग्गा				
	६.२ फर्निचर				
	६.३ सवारी साधन				
	६.४ अन्य				
७	अन्य सम्पत्ति				
८	कुल सम्पत्ति				
१	आम्दानी				
	१.१ कर्जाबाट व्याज आम्दानी				
	१.२ अन्य आम्दानी				
२	खर्च				
	२.१ बचतमा व्याज खर्च				
	२.२ कर्जाको लागि जोखिम व्यवस्था				
	२.२.१ भाखा ननाघेको				
	२.२.२ एक वर्ष सम्म भाखा ननाघेको				
	२.२.३ एक वर्ष भन्दा बढी भाखा ननाघेको				
	२.२.४ खराब ऋण अपलेखन				
३	खुद/नाफा नोक्सान				
१	बचत गर्ने सदस्य				
	१.१ व्यक्तिगत सदस्य				
	१.२ संस्थागत सदस्य				
२	बचत व्याजदर				
	२.१ न्यूनतम				
	२.२ अधिकतम				
३	सञ्चालक समिति				
	३.१ पुरुष				
	३.२ महिला				
	३.३ अन्य				
	३.४ जम्मा				
४	कर्मचारी संख्या				

	४.१ पुरुष				
	४.२ महिला				
	४.३ अन्य				
	४.४ जम्मा				
५	सदस्य संख्या				
	५.१ पुरुष				
	५.२ महिला				
	३.३ अन्य				
	५.४ जम्मा				

हस्ताक्षर

व्यवस्थापकको नाम:

हस्ताक्षर

अध्यक्षको नाम:

प्रमाणीकरण मिति: २०८३।०२।१६

आज्ञाले,
जोखिम वली
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत